

Universal Declaration of Human Rights - Limba, West-Central

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Ku Kolon ko ka kuloho ko ka wɔɔ yo wɔ Kafaydo

Madenketima:

Ba masimɔkɔ, yiki mene/in thiiya ba mandij ka bɔnsɔŋ ba ka biya-metiŋ, wuna madenketima kuyankan, thiiya in matheben ka faydo fooma, Ba maniyɔ maka biya-meti mathɔnkɔy ka bi tɔɔni namɛŋ, ba sisa thɔre in manakasi ka tha thukuma tha ka biya-metiŋ be luke ka faydo ba biŋ sisa matheben in magbonkoli malɔhɔy, ka thana paliyande, wuŋ sise hɛlɛŋ thapɛŋ tha boyɛ ka biya-metiŋ hutete

Ba wuŋ kɔndɛɛ niyɔ wu lɔhɔy mɛnɛ wɔmɛti kɔndɛɛ pithita ba wunde hukɔthɔ ma niyɔ makanaman ka muruthe wo fuŋ wunde.

Baana sethiniyo wunde, thiiya ba ka wɔmɛti kɔnde niyɔ ka thɔŋ ban fooma.

Wuŋ kɔlɔhɔ ba katiŋ tande mathimiyande ka biya-meti fooma ka faydo. Hugbɔŋho ka faydo fooma, ho dɔma na Unayted Nesɔn, kɔsiniyɔkɔ ka kulaniya ko kolo.

Ba kɔthɔ thiiya mɛnɛ, sembe in makahi ma ka wɔmɛti, e wuŋ tɛŋiyande ka thiiya ba bayapɛŋ in yeremɛŋ be kɔsiniyɔkɔ ba lukande hugbɔŋ huŋthe ba sisa kuyankan, wu niyɔ malukunade maka ŋakeken foma adunkunɔkɔy ka tha banthe, wuŋ niyɔ lukande in ŋakeken fooma ŋugbɔŋ ho thantɛ han, ho dɔma na Unayted Nesɔns, ba kɛthɔ thiiya ba ka wɔmɛti.

Wuŋ tɔŋɔŋ na kperekethe, ka dɔma, na masimɔkɔ ma thiiya mɛnɛ kuyankan mena ma gben ka ma duŋunɔkɔ manan.

Mawuma

Mapɛnkande manfooma tepe na

Kukulon koka kuloho koka wɔɔ yo wɔ ka faydo, ɔna biya bohitande maka biya-meti ka faydo fooma, ka wu manke wɔɔ yo wɔ ba bɔha ku kolon kɔŋko ka huthukuma nama han wunde ba bɔha sɔbe bathaniya mɛnɛ ba sisa yiki in thiiya ka biya be lukande fooma ka faydo, ba kitiye wɔɔ yo wɔ kama sethiniyo ma wunde sethinya ka faydo man.

1. Malukunande Malenke man

Biya-meti fooma be kiyo ka kuyankan in kasembe mɛnɛ in ka yiki. Binde kiŋ ba niyɔ in masimɔkɔ, maka yiina wo ka hu wendi yande.

2. Malukunande Maale Man

Wɔɔ yo wɔ kiŋ kuloho mɛnɛ kuyankan ka kulon ko. Wunde ka ba fakinde wɔɔ yo wɔ kama neki ma wunde neke in tɔɔnaman, niyɔŋ wo panke, wo bɔlɔ, wo fufɛ, mindo sinthe fooma, miŋ kiŋ ku loho ko kentɔ.

3. Malukunande Mataati man

Wɔɔ yo wɔ kiŋ in fɛera ba niyɔ in sii, ekuta kuyankan, e wunde pamo.

4. Malukunande Mamanan man

Wɔmɛti ka ba boho ka hu waline, e niyo gbɔn, e niyo thɔrɔ. Huwaline kiŋ ba tana niyɔ ka biya-meti hutete.

5. *Malukunande Masɔɔhi man*

Wɔɔ yo wɔ kaa ba niyo nakasi, ij thɔrɔ man mama wo ka feli.

6. *Malukunande Masɔɔ-manthe man*

Wɔɔ yo wɔ kin maloho ba kothiyo kame wo kame nɔɔ tepee thɔɔ ba.

7. *Malukunande Mason Maale man*

Biya-meti fooma kin sinthe ka thɔn ban, kufakande ka hutete kanamen ba pamo ij thɔɔ ban, ba thana fakinande, wu sisi mateti ka ku kolonko ij ba pamɔkɔ woonij sisiye thɔrɔ.

8. *Malukunande Masɔnka-taati man*

Wɔɔ yo wɔ kin fɛera han ba kɔɔ wukahe e banina ba thɔnkɔy ba wɔ ba niyo ban, wuna thɔɔ ban kahati.

9. *Malukunande Masɔɔ-manan Man*

Wɔɔ yo wɔ ka dɔrɔɔ ba neko bakpon e boho, e thiyo ka hukpɔlɔn, mene ba kantho ka kɛkɛn ko kiyo wunde ko.

10. *Malukunande kɔɔhi man*

Wɔɔ yo wɔ kin in fɛera ba kɔsinino ka wuthunbe ij bakɔsɔɔni be ka kuyankan mene be thunbe ba dethiwa kuloho ko kanaman mene wunde bohitoko ij thɔɔ ban.

11. *Malukunande Kɔɔhi-ij manthe man*

1. Wɔɔ yo wɔ, wo kata ka kubasi, wunde ka ba thɔnkino thaa niyo kɔsinino nɔɔ na tepe thɔɔ ba na, e wunde dunkuno fɛera ba kɔsinina.

2. Wɔɔ yo wɔ kaa ba dunkuno kuthonko ka thɔn ba thaa niye kiyo ka kɛkɛn nama ko, ɔ thuhɔɔ mandi kama lɔkɔ ma boho wunde, tonjiyo kasi ba danande kasi bande ka thɔɔ ba kama lɔkɔ ma bohito waawo beɔ ma.

12. *Malukunande Kɔɔhi-ij Kaale man*

Wɔɔ yo wɔ, kaa ba tuto sembe, ba wali ba kanama, ka hunpo ho kanama, ka yiki ba kanama, ka ɔa thagba ɔa wunde kpalita. Wɔ ka baa niɔ thiyɔkɔ aliko ba tetiya yiki ij makothiyo ma kanama, wɔɔ yo wɔ kin maloho ba pamo ij thɔɔ ban ka balin ba ban.

13. *Malukunande Kɔhi-maaati Man*

1. Wɔɔ yo wɔ, kin maloho ba niyo kuyankan ba kaa ka wunde thimo ij ba niyo ka kɛkɛn naman.

2. Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba pena kɛkɛn, ndoo kɛkɛn, thitha kɛkɛn nama e wunde helɔɔ duwa ɔ tenkilina ka kɛkɛn naman ko.

14. *Malukunande kɔhi-ij Manan Man*

1. Wɔɔ yo wɔ, kin ij maloho ba thara e ka dɔɔɔ ka kɛkɛn mene kin ba niyo bali ba thɔnkɔy ka kɛkɛn nama kon.

2. Maloho ma beɔ kaa ba thanthiyo baana thiya wo ba bohitoko ba ba thɔnkɔy ba ta wunde nii hukɔminament o ba tetiya thɔɔni ba ka Unayted Nesɔns.

15. *Malukunande Kɔhi-ij Masɔɔhi Man*

1. Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba niyɔ ka kiyo wunde ka.

2. Wɔ kaa ba thanthiyo madɔŋɔ ma ka kɛkɛn nama ko ɔ ba thanthiyo ba sɛkita kɛkɛn ku fɛɛna ba dɔma na kɛna kiyo wunde.

16. Malukunande Kɔhi-ij Masɔnmanthe Man

1. Bayapɛŋ ij yɛrɛmɛn be thanke funa, be kɛrɛŋitɔyɛtɔ nin huɔpo, kɛkɛn namɛn, ku laniya ko kanamɛŋ, kin ij maloho ba dɛŋandɛ yɛŋtandɛ e dethuwa huɔpo ho kanamɛn. Biya be bɛn kin ij maloho ma sinthe maaka dɛŋa yɛŋto, ij ma kahudɔŋɔ be pathi.

2. Hu dɛŋandɛ ha kin ba kɔɔ na wo wathe won, in won yɛrɛmɛ won, mɛy kathabanthɛ ba dɛŋandɛ.

3. Nkpeɛŋ ki na dɔma huɔpo ka faydo. Ki kpeɛŋki kin ij maloho ba pamo kama dɔŋiyandɛ mɛnɛ kɛkɛn ko kanamɛŋ ka bali yoo bali.

17. Malukunande kɔhi-ij Masɔmanle Man

1. Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba niyɔ ij kɛɛ wunde wunthɛŋ ɔ bindɛ bilɔ kɛɛ banthe in biya bifɛɛna.

2. Wɔɔ ka ba tute sɛmbɛ ka kɛɛ namɔŋ baŋ.

18. Malukunande kɔhi-ij Masɔŋ matati man

Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba siimɔkɔ na thimo wunde, ij ba thɔɔ ka dina ba thimo wunde ɔ ba kpɔnɔkɔ ka dina ba bɛŋ e thɔɔ ka dina bafɛna malɔkɔ yoo malɔkɔ, ij hɛlɛn kulaniya ko kanamɔŋ. Wunde kin ij maloho ba mɛyandɛ ij biya be bɔyɛ ba niyɔ ka masii manthe eba thɔŋina kulaniya ko kanamɛŋ ka wan mɛnɛ rɔkpɔkɔ.

19. Malukunande Kɔhi-ij-Masɔmanan Man

Wɔɔ yo wɔ kin maloho ba tɛpa funuŋ kama simɔyɔkɔ ma kanamɔŋ, ij ba kponkila ho thimo wunde. Wuŋ thɔlandɛ, maloho ma bɛŋ kin ba bohitoɔkɔ kulaniyandɛ, e wɔɔ yina thana tɛpɛ ba yi ba niya niŋ ba kpala mɛnɛ ba kponkila ka nkaleŋ ba pankitinandɛ funuŋ ho bɛŋ.

20. Malukunande Kɔhi-Kale kɔŋthɔkaye Man

1. Wɔɔ yo wɔ kin kuloho ba komandɛ kathabanthɛ ka wuthɛbɛ. Wɔɔ ka ba pithito ba niyɔ ka mathuŋandɛ yoo mathuŋandɛ ɔ ka nkan ka ndoo nkan ka thimo ka wunde.

2. [Missing?]

21. Malukunande Kɔhi Kale-ij Manthe Man

1. Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba niya wali ij hu kɔminamɛnt ho ka sɛmbɛ baŋ ka kɛkɛn ko kanamɔŋ ɔ ba thiika ba hu gbɔŋ ho thimo wunde ba kuta sɛmba baŋ.

2. Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba bilandɛ ɔfisi yoo ɔfisi wo ka hu kɔminamɛnt ka kɛkɛŋ namɔŋ ko.

3. Bathimo biya ba niyɔ, bɛna hu kɔminamɛnt ba niyɛ wali. Biya be bɛŋ ba thiikiyɛ ba bayapa mɛnɛ yɛrɛmɛ ba fununiyɛ biŋ thaya ka hu kɔminamɛnt ho bɛŋ. Bindɛ ba thiikiyɛ wo thimo biŋ ka wan ɔ ka ma rɔgbɔkɔ.

22. Malukunande Kɔhi Kale-ij Maale Man

Wɔɔ yo wɔ kin ij maloho ba nskita kenkey ko kanamɔŋ ba Pama niŋ ba dunjkuna niŋ fɛɛra ba masiteke kama o kama e niy wɔɔ wo ba yiki, e puŋka niya wali, o gbɔŋni ɔ hutaniya ho dɛnki kenkɛŋ ko kanamɔŋ ko niŋ tute lima.

23. *Malukunande Kōhi-Kale-ij-Mataati Man*

1. *Wɔɔ yo wɔ kɪŋ maloho ba niya wali, ba yetha wali ba thimo wunde ij ba thunkuno malɔhɔy mɛnɛ ba pamo hu thana kuta wali.*
2. *Kufakinande kaaka kuthunkun ba wɔɔ yo wɔ wo ni wali. Wɔɔ yo wɔ ba thunkuno sinthe ba waliŋ ba dɔŋiyande.*
3. *Wɔɔ yo wɔ wo ni wali ba thunkuno kɔpiri wo tɛŋɛ ba yethɛ nama ij kubɔriko kanaman alako dɛ be niyɔ ij yiki ka biya-mɛtin hutete. Kuthunkun ko bɛŋ ba punka hɛlɛŋ ba mase ka gbethɛŋ ba niŋ pɛnki.*
4. *Wɔɔ yo wɔ kɪŋ maloho ba thankina ɔ ba thɔyɔ nkanŋi niŋ mase.*

24. *Malukunande Kōhi-Kale-ij-Manan Man*

Wɔɔ yo wɔ kɪŋ maloho ba fɛɛmiya ij ba dunkuno malɔkɔ ma kɔndaden ba niya wali mɛnɛ malɔkɔyŋ makasade ba fɛɛmiya ij kutunkun.

25. *Malukunande Kōhi-Kale-ij-Massɔhi Man*

1. *Wɔɔ yo wɔ bathɔma muthɔma mutɛnɛ ba hupethɔ kɔtɔ nama ko ij kubɔri naman, kowunde ba punka kuta mu wunde bili/thɔɔ. Wunde ba Kuta banka ba wunde ij kubɔri naman fure, ba punka ba maso. Wunde ba maso be thoona ɔ bethanthi, ɔ bali ba denki ba wunde niyɔ humɔnɛ.*
2. *Komisayŋ be ij mpay namen ba maso. Mpati be kiyo ka yento/dɛŋo, be tha kiya ka yento/dɛŋo fooma ba kuta ma mase manthe e bindɛ pamo nanthe.*

26.

1. *[Missing]*

2. *[Missing]*

3. *[Missing]*

27.

1. *[Missing]*

2. *[Missing]*

28.

[Missing]

29.

1. *[Missing]*

2. *[Missing]*

3. *[Missing]*

30.

[Missing]